

misser. Der er nemlig her to Omstændigheder, som ikke finde Sted ved Underinstantserne. Den ene er den, at ved Høiesteret er Processuren ikke blot offentlig, hvad ogsaa er Tilfældet ved den ordinaire Ret i Underinstantserne, men den er ogsaa mundtlig. Den anden Omstændighed er den, at, inden Sagen er kommen til Høiesteret, har den tidligere været behandlet, saa at man veed, hvorledes Underinstantserne have betragtet den, og hvilke Lovregler de have lagt til Grund ved Dommens Afgjælfse. Naar man har disse Data og sammenholder dem med den af Høiesteret affagte Dom, vil det i de fleste Tilfælde for enhver Lovkyndig være let at komme til Erkjendelse af, paa hvilke Grunde Høiesterets Domme hvile. Hvor Høiesteret stadfæster usforandret Underrettens Dom, hvad enten det er i criminelle eller civile Sager, kan man være temmelig sikker paa, at Høiesteret har opfattet Factum paa samme Maade som Underinstantserne og har billiget de Retsregler, disse have fulgt. Naar Høiesteret derimod kommer til et Resultat, der er modsat Underinstantsernes, saa vil man af de Grunde, der ere anførte af den Part, der ved Høiesteret for sit Vedkommende faaer Dommen forandret, kunne danne sig en Mening om, hvilke Høiesterets Præmisses have været, især naar man sammenholder dem med vedkommende Advocaters Procedure ved Underretterne. De Tilfælde, som jeg erkjender ere tilstede, hvor man derimod ikke kan slutte sig til, hvorpaa Høiesterets Domme ere støttede, og hvor det derfor kan være af Vigtighed at kjende Præmisserne, ere saadanne, hvor denne Ret vel er kommen til det samme Resultat som Underinstantserne, men giver en forandret Conclusion; derved tilkjendegives, at Høiesteret vel har fundet at burde komme til det samme Resultat som Underinstantserne, men har bygget det paa andre Grunde end de af Underinstantserne anførte. Ogsaa kan det være af Vigtighed at kjende Høiesterets Præmisses i criminelle Sager, for at det klart kan fremgaae, for hvilken Brøde den Paagjældende er dømt, hvilket navnlig har Betydning, naar der er Spørgsmaal om Straf for Gjentagelse af den samme Forbrydelse. Jeg kan imidlertid ikke sjonne, at der er nogen absolut Trang

til det her foreslaaede Lovbud, og det saameget mindre, som, naar der i en criminel Sag kan være Tvivl om, for hvilken Brøde den Paagjældende er dømt, vil Underretning i saa Henseende i Reglen altid kunne faaes, naar man igjennem Justitsministeriet henvender sig til Høiesteret, ligesom ogsaa, naar Underretten eller Overretten umiddelbart henvender sig til Høiesteret, den begjærede Underretning i Regelen aldrig vil blive nægtet; og, hvad de private Sager angaaer, hvor der er Spørgsmaal om Principer, vil fornøden Meddelelse ogsaa i Reglen kunne erholdes.

Hvad nu de Ulemper angaaer, som kunde følge af, at Høiesteretsdommene skulde ledsages af Præmisses, da skal jeg tillade mig at bemærke, at Præmisseserne til en hvilken som helst Dom aldrig kunne være saa udførlige, at de aabne en klar Indsigt i Sagen, det faaer man kun ved, at have gjennemgaaet Sagens Acter; der er altid noget Dunkelt i Sagen for den, der ikke har gjennemgaaet disse. Naar nu Høiesteretsdommene skulde ledsages af Præmisses og blive Gjenstand for Kritik, vil denne Kritik ikke altid kunne være begrundet, fordi Vedkommende ikke nøie kjende Sagens Omstændigheder; men en saadan Kritik, som, idet den ikke er begrundet, kritiserer en Høiesteretsdom og gaaer ud paa at udhøve de formeentlige Mangler derved, svækker den Tillid, som det er saa vigtigt, at Borgerne have til den høieste Domstol i Landet. Men det væsentligste Argument, som efter min Mening taler mod at gaae ind paa Lovforslaget i dets fulde Udstrækning, det er, at det efter min Overbeviisning for Dieblicket ikke lader sig udføre. Som bekendt, mangle Høiesteretsdommene ikke Præmisses, men kun Offentliggjørelse af disse; Præmisseserne havees i Høiesteretsassessorernes Votering, og disse Voteringer ere mundtlige. Men nu er det jo en Selvfølge, at man ved mundtlige Foredrag ikke saaledes kan veie og prøve sine Ord, at disse Voteringer uden Videre kunne betragtes som Præmisses til Dommene. Det ligger i hele den mundtlige Voteringens Natur, at de, som votere i Sagen, ikke ville give sig af med at rette et Udtryk, der kunde være mindre adæqvart i de foregaaende Voteringer.